

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ШАҲАР КОМИТЕТИ ВА ТОШКЕНТ ШАҲАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

КПСС Марказий Комитетиде

КПСС Марказий Комитетининг Сиёсий бюроси халқ истеъмоли моллари ишлаб чиқариши ва хизмат соҳасининг ривожлантиришининг 1986—2000 йилларгача мўлжалланган комплекс программасини кўриб чиқиш, маъқуллаш ва бундан хабар қилишга эди. Бундай программа биринчи бор ишлаб чиқилди ва у меҳнатқашларнинг ўсиб бораётган аҳтиёжларини қондиришда бўлиши шакли керак. Партиянинг ичкиликбозликка ва алголизмга қарши аяқ олиб кетган муроисасиз кураши шарафига бу программанинг қабул этилиши алоҳида аҳамиятга эга бўлади.

Халқ фаровонлигини ошириш партиянинг муҳим программий талаби бўлиб, унинг социал-иқтисодий сифатини ўзгариш ташкил қилади. Халқ учун керакли моллар ишлаб чиқариши кўпайтириши, уларнинг сифатини яхшилаши, ҳамма турдаги хўжалиқларни жадал ривожлантириши партиа аҳолининг турмуш даражасини сифат жиҳатдан янги, янада юксак даражага кўтаришининг зарур шarti, деб билмоқда.

Халққа керакли моллар ишлаб чиқариш ва хизмат қилиш фан-техника тараққиёти ютуқларидан фойдаланиш негизига қурилади, бу эса шу моллар ва хизматларнинг сифатини янги лўҳнага кўтариш, турларини янча кенгайтириш имконини беради.

Программада белгиланган топшириқлар минимал топшириқлар, деб ҳисобланмоқда. Беш йиллик ва йиллик планларда моллар ишлаб чиқариш ҳажмларини кўпайтириш ва хизмат кўрсатишнинг кенг тармоғини вужудга келтириш, бу ишга, ихтисослашувдан қатъи назар, халқ хўжалигининг барча тармоқлари корхоналари, бирлашмалари ва ташкилотларини жалб этиш бош вазифа қилиб қўйилган.

ҚИШГА ҲАР ТОМОНЛАМА ҲОЗИРЛИК КЎРАЙЛИК

30 сентябрь куни Тошкентда бўлиб ўтган кенгашида КПСС Марказий Комитетининг талаблари асосида республика партиа, совет ва хўжалик ташкилотларининг халқ хўжалигини кўзиштириш фаҳида ишлашга тайёрлаш соҳасидаги вазифаларни ҳамда 1985 йил 8 июндаги республика кенгашининг тавсиялари қандай бажарилаётганини муҳокама этилди. Кенгашида республика партиа комитетларининг секретарлари, шаҳар ва район партиа комитетларининг биринчи секретарлари, Қорақалпоғистон АССР Министрлар Советининг ва республика иқтисодиётининг раҳбарлари, касабасоно ва комсомол комитетларининг халқ контроли органларининг ходимлари қатнашди.

Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг Раиси Ф. Ҳ. Қодиров доклады қилди. Докладни муҳокама қилишда Бунтинтироқ ишлаб чиқариш бирлашмаси — «Союзбенгазпром» бошлиғи А. Р. Отажонов, Тошкент об-ласт партиа комитетининг секретари В. Г. Гордиенко, Ўзбекистон ССР Энергетика ва электрлаштириш министрининг биринчи ўринбосари М. С. Топшубаев, «Главсредзаэнергогастро» бошлиғи Р. Р. Волтаев, «Ўзбекиндрознегастро» трестининг бошқарувчиси А. К. Өргашев қатнашди.

Халқ хўжалигини кўзиштириш фаҳида тайёрлаш соҳасидаги ойларида муайян иш қилинганлиги кенгашида ўқитиб ўтилди. Шаҳарлардаги ва корхоналардаги электр станцияларида, сув иситиш ва буғ қозонхоналарида қозон ва турбогенераторларнинг ағачина қисми, газ санюати объектларида олтингурутни ажратиб олиш блоклари, компрессор станциялари, электр, иссиқлик, газ, водопровод тармоқлари, уй-жой биноларининг ағачина қисми ремонт қилинди.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фармони
ЎРТОҚ И. ҚУРБОНОВНИ ЎЗБЕКИСТОН ССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИ РАИСИНИНГ ЎРИНБОСАРИ ҚИЛИВ ТАЙИНЛАШ ТЎҒРИСИДА
Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми қарор қилади:
Ўртоқ Исмондўн Қурбонов Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари қилиб тайинлансин.

«Главсредзаэнергогастро» ва «Ўзбекиндрознегастро» трестини объектларида газ ва энергетика объектлари сустиқлиги билан курилмоқда.

Республика Энергетика ва электрлаштириш министрлигининг «Главсредзаэнергогастро» Бош бошқармаси, «Ўзбекиндрознегастро» трестининг «Союзбенгазпром» «Средзауголь» бирлашмалари ва энергетика объектлари сустиқлиги билан курилмоқда.

Бироқ совуқ тушгунча биртаъли масалаларни ҳал этиш лозим, дейиши кенгаши қатнашчилари. Зарур ҳудудларга келмаган, ўтган йилнинг қаттиқ қиши қўйинчиликларидан сабоқ чиқариб олган айрим раҳбарлар таниқ қилинди.

«Ангрен» кўмир разрезиде кўмир қазиб чиқариш соҳасида жиддий аҳвол вужудга келди, йил бошидан бери салкам 800 минг тонна ёқилги кам берилди, бу эса янги Ангрен ГРЭСининг ишини хавф остида қолдиради. Машина-ускуналарнинг аҳоли қондирилмаслиги, ундан фойдаланиш ва уни ремонт қилиш сифати пастлиги, энергетика объектларида сув-химиявий режим тез-тез бузилиб туриши, лойиҳа ечимларида йўл қўйилган камчиларни оқибатда Сирдарё ГРЭСи қувватлари тўлиқ ўзлаштирилмапти.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми қарор қилади:
Ўртоқ Исмондўн Қурбонов Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари қилиб тайинлансин.

МУХИМ МАСАЛАЛАР — ДИҚҚАТ МАРКАЗИДА
БИРОДАРЛАШГАН ШАҲАРЛАР ДУСТЛАШМОҚДА.
ТОШКЕНТ — ЯНГИЧА АНЪНАЛАР ШАҲРИ.

ЖАҲОН КАСАБА СОЮЗЛАРИ ФЕДЕРАЦИЯСИ БОШ КЕНГАШИГА

Жаҳон касабасоюзлари Федерацияси бош кенгашининг ЖКСФ 40 йиллиги арафасида ўтказилган сессияси қатнашчиларини самимий табриқлайман. Гитлерчилар фашизм тор-мор этилиб, иккинчи жаҳон уруши қилибона тугаллашгани шуфайли жаҳон ишчилар ҳаракати юксалган ва-зирларда турган Федерация катта ва шонли йўли босиб ўтди. Меҳнатқашларини интернационал жиплаштириш ишига муҳим ҳисса қўшди.

Меҳнатқашларнинг манфаатлари йўлида катта ва кўп қиррали иш олиб бормоқдалар. Халқаро вазиет кескинлашиб бораётганлиги халқларнинг тинчлик тақдирини учун ташвишчи кўчати-тирмоқда. Энг агрессив империалист доиралар, ҳарбий санюат комплекси авж олди-риб юборган қуролланш поғтаси меҳнат аҳлининг аҳ-волига салбий таъсир қилиб-гина қолмай, шу билан бир-та инсоният келажагининг ўзини ҳам таҳдиқа остида қолдиримоқда.

Меҳнатқашларнинг манфаатлари йўлида катта ва кўп қиррали иш олиб бормоқдалар. Халқаро вазиет кескинлашиб бораётганлиги халқларнинг тинчлик тақдирини учун ташвишчи кўчати-тирмоқда. Энг агрессив империалист доиралар, ҳарбий санюат комплекси авж олди-риб юборган қуролланш поғтаси меҳнат аҳлининг аҳ-волига салбий таъсир қилиб-гина қолмай, шу билан бир-та инсоният келажагининг ўзини ҳам таҳдиқа остида қолдиримоқда.

Советларнинг кучайтирилиши. Уларнинг касса пилин бажарилиши учун, меҳнатқашларнинг пул даромадлари билан зарур моллар ва хизматларни тақдир этиш ўртасидеги баланслик учун бўлган масъулияти оширилсин.

Меҳнатқашларни иш ва яшаш жойида ҳақ тўланадиган хизматларнинг ҳамма турлари билан таъминлаш, уларнинг бўш вақтини ва дам олишини ташкил этиш учун кулай шaroитлар яратиш, туристик ва физкультура—соғломлаштириш муассасаларининг моддий-техникавий базасини мустаҳкамлаш ишида касабасоюз орагнлари кўпроқ ғамхўрлик қилишлари керак.

Комплекс программа қандай бажарилаётганини оммавий ахборот воситалари томонидан мунтазам равишда ёритиб борилиши, меҳнат коллективларининг, халқ хўжалиги тармоқлари ва маҳаллий орагнларининг илгор тажрибаси кўрсатиб берилиши керак.

(Давоми иккинчи бетда).

Меҳнатқашларнинг манфаатлари йўлида катта ва кўп қиррали иш олиб бормоқдалар. Халқаро вазиет кескинлашиб бораётганлиги халқларнинг тинчлик тақдирини учун ташвишчи кўчати-тирмоқда. Энг агрессив империалист доиралар, ҳарбий санюат комплекси авж олди-риб юборган қуролланш поғтаси меҳнат аҳлининг аҳ-волига салбий таъсир қилиб-гина қолмай, шу билан бир-та инсоният келажагининг ўзини ҳам таҳдиқа остида қолдиримоқда.

Меҳнатқашларнинг манфаатлари йўлида катта ва кўп қиррали иш олиб бормоқдалар. Халқаро вазиет кескинлашиб бораётганлиги халқларнинг тинчлик тақдирини учун ташвишчи кўчати-тирмоқда. Энг агрессив империалист доиралар, ҳарбий санюат комплекси авж олди-риб юборган қуролланш поғтаси меҳнат аҳлининг аҳ-волига салбий таъсир қилиб-гина қолмай, шу билан бир-та инсоният келажагининг ўзини ҳам таҳдиқа остида қолдиримоқда.

Меҳнатқашларнинг манфаатлари йўлида катта ва кўп қиррали иш олиб бормоқдалар. Халқаро вазиет кескинлашиб бораётганлиги халқларнинг тинчлик тақдирини учун ташвишчи кўчати-тирмоқда. Энг агрессив империалист доиралар, ҳарбий санюат комплекси авж олди-риб юборган қуролланш поғтаси меҳнат аҳлининг аҳ-волига салбий таъсир қилиб-гина қолмай, шу билан бир-та инсоният келажагининг ўзини ҳам таҳдиқа остида қолдиримоқда.

ТОШКЕНТ ОБЛАСТ ПАРТИА КОМИТЕТИНИНГ ПЛЕНУМИ

28 сентябрда Тошкент об-ласт партиа комитетининг пленуми бўлиб ўтди. Пленумда об-ласт партиа комитетининг аъзолари Олмалиқ шаҳар партиа комитетининг биринчи секретари М. М. МИРҚОСИМОВ ва Ленин район партиа комитетининг биринчи секретари Ю. А. АСЕПҚОВ КПСС Марказий Комитетининг «Ичкиликбозлик ва алголизмнинг бартафат этиш тадбирлари тўғрисида»ги қарорининг бажарилиши ва жамиятда энд ҳатти-ҳаракатларга қарши курашни кучайтириш юзасидан олиб борилаётган ишлар тўғрисида ҳисобот билан чиқди.

Мухокама қилинган масала юзасидан пленум тегишли қарор қабул қилди. Тошкент об-ласт XXI партиа конференцияси ва об-ласт партиа комитетининг кейинги пленумларида билдирилган тавниқий фикр ва мулоҳазаларининг бажарилиши ҳақида об-ласт партиа комитетининг иккинчи секретари С. М. НЕСТЕРЕНКО ахборот берди.

Митети раиси М. САИДАҲМЕДОВА сўзга чиқди. Пленумда Тошкент об-ласт партиа комитетининг биринчи секретари Т. А. АЛИМОВ сўзга чиқди. Мухокама қилинган масала юзасидан пленум тегишли қарор қабул қилди.

ПАРТИА ТУРМУШИ

РЕЖАЛАР БЕЛГИЛАБ ОЛИНМОҚДА

3110 партиа группаси ва 2631 цех партиа ташкилотларида ҳисобот-сайлов йиғилишлари ниҳоятда етди. Цех партиа ташкилотларида бўлиб ўтган ҳисобот-сайлов йиғилишларида 57806 коммунист иштирок этди. Улардан 17700 нафарини эки 30,6 проценти сўзга чиқди. Ун миңдан зиёд таққидий мулоҳаза ва тақлифлар билдирилди. Шундан 2 миңдан зиёдроғи ҳозирда ёқ адо этилди.

Бу йилги ҳисобот-сайлов йиғилишлари коммунистларнинг илтифати, уларга хос жўшқинлик, амалий тақлифлар киритилиши, талабчанлик ва қатъият билан ақрибди туради. Шу қуларда коммунистлар ўзларининг бутун куч-қайратларини 1985 йил ва умуман беш йиллик план-топшириқлари ва социалистик мажбуриятларини муваффақиятли бажаришга сафарбар этмоқдалар. Улар ўз йиғилишларида йил охиригача барча камчиларга тўла барҳам беришга, партиясини XXVI съезди белгиланган режаларни амалга оширишга қаратилаган конкрет тадбирларини белгилаб олмақдалар.

Шу билан бир қаторда коммунистлар келгусидаги режаларини белгилаб олмақдалар. Бунда улар янги вазифаларни ҳисобга олиб, резервларини кидириб топтомақдалар. Жанговарлик кўриги бошланган партиа ташкилотларида ҳисобот ва сайловлар юксак саняида ва қизғин ўтмоқда. Бу ташкилотларда коммунистлар билан сўхбатлар ўтказилган эди, кириб қандай ишлаётгани, ўқийганини экинчилаб таҳлила этилган. Шунинг учун ҳам бу ерларда янада яхшироқ ва самаралироқ ишлаш учун, кўпроқ активлик кўрсатиш учун нималарга эътибор бериш лозимлигини ҳар бир коммунист яқин тўшунади.

Партия группаларида бўлиб ўтган ҳисобот-сайлов йиғилишларида салкам 23,5 миң коммунист қатнашди. Улардан 14 миңдан зиёдини эки 59,9 проценти сўзга чиқди. Докладлар ва нотияларнинг сўзларида 9153 таққидий мулоҳаза билдирилди. Шундан 2 миңга яқини ҳозирда ёқ амалга оширилди.

Ҳозир ҳисобот-сайлов кампанияси вақтида билдирилган барча таққидий мулоҳазалар умумлаштирилипти. Уларни бажариш бўйича конкрет тадбирлар ишлаб чиқилмоқда.

«Оқ олтин» — Ватанга
Республика об-ластларида пахта тайёрлашнинг бориши тўғрисида шу йил 30 сентябрда бўлган
МАЪЛУМОТ
(Планга нисбатан процент ҳисобида)
Биринчи устуи — об-ластлар; иккинчи устуи — бир кунда тайёрланган пахта; учинчи устуи — мавсум бошидан буюв.

Об-ласт	2,72	48,39
Хоразм	3,03	48,92
Фарғона		

Республика бўйича:	2,54	31,51
Бухоро	2,18	48,12
Наманган	3,46	37,78
Анджон	2,41	36,68
ҚАССР	2,85	33,50
Навоий	2,46	33,14
Сурхондарё	2,48	31,12
Тошкент	4,33	30,88
Самарқанд	2,26	27,84
Қапшағар	1,49	18,38
Жиззах	2,20	9,64
Сирдарё	1,41	6,03

ШУ КУННИНГ НАФАСИ

БУГУН ТОШКЕНТДА:
«Малика» трикотаж ишлаб чиқариш бирлашмаси 1-цехининг юксак сифат лотига полиэфир материалдан аёллар кўйлагининг янги моделини ишлаб чиқариш йўлига қўйилди. Бир вақтинчи ўқиде

ОБ-ҲАВО ВА САЛОМАТЛИК

Шу ҳафта бошида Тошкентда иссиқ куруқ ҳаво сақлаиб туради. Ҳарорат кечаси 12—17, кундузи 27—32 даража иссиқ бўлади. Ҳафта ўртасида Урта Осиёга Совет Иттифодининг Европа территориясидаги совуқ ҳаво оқинининг кичириб келиши кутулади. Оқинининг кичириб келиши булутланганини кўпайиши, гарбий шамолнинг сеқундига 8—14 метр кучайиши билан кузатилади. Ҳафталик ўртача ҳарорат кўп йилги белгилардан биригунча юқори бўлиши кутулади.

ОБ-ҲАВО

Профилактика мақсадида шу ҳилдан беморларга жисмоний ишчи челиш, врач белгилаган қон томирларини кенгайтириш ва тинчлантирувчи дори дориларини қабул қилиш тавсия этилади.

ОБ-ҲАВО

Бугун эрталаб 10 да Тошкентда 26 даража иссиқ бўлди. Бугун кечаси 14—16, эртага кундузи 29—31 даража иссиқ бўлади.

КПСС Марказий Комитетининг йиллик маълумотида

(Боши биринчи бетда).

КПСС Марказий Комитети билан СССР Министрлар Советининг қарориди ҳақида истеъмоли моллари ишлаб чиқариши ва хизмат соҳасини ривожлантиришнинг 1986—2000-йилларда амалга оширилган комплекс программасига таъин қилинган қарорда қайт этиштириш. Иқтисодий стратегиясини устуворлиги асосида олиб бериш йилликда соғлом ишларнинг моддий ва маданий турмуш даражасини янада юксалтиришга эришилди. Аҳолининг реал даромадлари кўпайди. Уй-жой шартликлари яхшилани, халқ соғлигини сақлашни, маданий ва спортни ривожлантириш учун кўп иш қилинди.

КПСС XXVI съездининг истеъмоли буюмлари ишлаб чиқариши илгарироқ ривожлантириш юзасидан берган принципиал қўрсатмасига мувофиқ раён қилиб келинмоқда. СССРнинг Озиқ-овқат программаси турмушга татбиқ этилмоқда. Аҳолининг яхши-хал моллари ва хизматларга бўлган, ошиб бораётган эҳтиёжлари тўлиқроқ қондирилди бошлани. Моллар ишлаб чиқариши ва хизмат қилиш соҳасининг моддий-техникавий базаси анча мустаҳкамланди. Иқтисодлаштирилган тармоқлар билан бир қаторда халқ ҳўжалигининг деярли ҳамма тармоқлари, меҳнат коллективларининг мўлчалиги моллар ишлаб чиқариш ва хизмат қилиш билан шугулланмоқдалар.

Шу билан бирга меҳнат-кашларнинг ўсиб бораётган эҳтиёжлари ва уларнинг гул дарамадлари ошиб бораётганлиги истеъмоли моллари ишлаб чиқариши ва хизмат соҳасини ривожлантиришнинг планлаштириш ҳамда бошқаришнинг янада юксалтириш, социализм турмуш тарзини такомиллаштириш учун социалистик экономикавий имкониятларидан янада самаралироқ фойдаланишни талаб қилмоқда.

КПСС Марказий Комитетининг 1985 йил апрель Пленумида таъин қилинган ўттизлик, сановат молларига ва хизматларга бўлган талаб тўла-тўки қондирилшини, бозор зарур маҳсулот билан таъминлашни йўлга қўйиш, молларнинг сифатини яхшилаш ва турларини кўпайтириш, аҳолига хизмат

қилиш маданиятини ошириш зарур. КПСС Марказий Комитети билан СССР Министрлар Совети ҳисоблайдиларки, халқ истеъмоли моллари ишлаб чиқариши ва хизмат соҳасини жадал ривожлантиришнинг таъминлаш партия, совет ва ҳўжалик органларининг, касба союзи ва комсомол ташкилотларининг энг муҳим вазифасидир. Совет кишиларининг молларга ва хизматларга бўлган эҳтиёжларини янада тўлиқ қондириш мақсадида программада кўзда тутилган топшириқларни бажаришга барча министрликлар ва идораларнинг куч-гайратлари қаратилиши керак.

КПСС Госпланига, СССР Министрликларига ва идораларига ҳамда Иттифоқдош республикаларнинг Министрлар Советларига СССРни иқтисодий ва социал ривожлантириш йилиги ҳамда беш йиллик давлат планлари лойиҳаларини ишлаб чиқиш бўлимига программада моллар ва хизматлар юзасидан белгиланган топшириқлар, шунингдек моллар ишлаб чиқариш ва хизмат соҳасини ривожлантиришнинг сифат жиҳатидан янги погонасига эришиш зарурлиги асосланган иш тутиш топширилди. Бунинг учун зарур капитал маблағ, пудрат ишлари лимитлари, меҳнат, молия ва материал-техника ресурслари ажратилди. Маданий-маиший ва рўзгор моллари ишлаб чиқариш программасининг тармоқ ва территориал топшириқлари ўзаро боғланишини таъминлашлар.

КПСС Министрликлари ва идораларига ҳамда иттифоқдош республикаларнинг Министрлар Советларига: молларнинг турлари ва сифатини тубдан яхшилашни бирлашма ва корхоналарнинг ишини ўз вақтида қайта қуриб, аҳолига манзур бўладиган юксак истеъмоли хусусиятларига эга бўлган маҳсулотлар ишлаб чиқаришга мослаштириши; аввало ишлаб чиқариш қувватларидан фойдаланишни яхшилаш, маҳсулот тайёрлаш учун материал сарфини камайтириш, ҳамма турдаги ресурсларни тежаб турдаб сарфлаш, капитал маблағ самарадорлигини ошириш ҳисобига моллар ишлаб чиқариши ва хизматлар ҳажмини кўпайтириши; капитал маблағларини асосан ишлаб турган корхона

ларни техника билан қайта қуrollантиришга ва реконструкция қилишга, шунингдек зарур меҳнат ресурсларига эга бўлган шаҳарлар ва посёлкаларда янги корхоналар ҳамда уларнинг филиалларини қуришга сарфлаш; «А» гурппа сановат тармоқларида халқ истеъмоли моллари ишлаб чиқаришга иқтисодлаштирилган корхоналар, ишлаб чиқаришлар ва цехлар барпо этилиши; савдо, маиший хизмат ва аҳолига бошқа турдаги хизмат қўрсаткичлари корхона ҳамда ташкилотлар тармоғидан жойлаштириши яхшилаб, уларни иш, ўқини ва янаша жойига ўқинлаштириши, шунингдек мазкур корхона ва ташкилотларнинг иш режими ва такомиллаштириши назарда тутилди; капитал қуриш планларининг бажарилиши, халқ истеъмоли моллари ишлаб чиқариш ва реализация қилишга хизмат соҳасини ривожлантиришга мўлжалланган ишлаб чиқариш қувватларини ўз вақтида ишга тушириш ва ўзлаштириш учун қуриш ташкилотлари ва буюр-юртмачи-корхоналар раҳбарларининг масъулиятини ошириши;

асосий турдаги моллар ва хизматлардан моддий таъминот даражаси турлича бўлган истеъмоличиларнинг, шунингдек жамиятнинг гамхўрлиги ва ёрдамга айнасишга муҳтож аҳоли категорияларининг (уруш ва меҳнат инвалидлари, кеңсалар, кўп бола оилалар ва шу кабиларнинг) баҳраманд бўлишини кўзда тутиш тадбирларини амалга ошириш таълиф қилинди.

1986 йилдан бошлаб СССРни иқтисодий ва социал ривожлантириш йилиги ва беш йиллик давлат планлари лойиҳаларида халқ истеъмоли моллари ишлаб чиқариш ва реализация қилиниши ҳамда аҳолига пуллик хизмат қўрсатиш системасини ривожлантириш бўйича бўлимларини кўзда тутиш мақсадида мувофиқ деб топилди. Бу бўлимлардан чанана нархлардаги халқ истеъмоли моллари ишлаб чиқариш, натурал ҳолда унинг асосий турларини ишлаб чиқариш, чанана товар обороти ҳажмлари ва аҳолига пуллик хизмат қўрсатиш реализация қилиш ҳажмлари юзасидан топширилган, Иттифоқдош республикалар, СССР Министрликлари ҳамда идоралари

бўйича давлат капитал маблағлари лимитлари ҳамда моддий-техника ресурсларининг асосий турларини таъминоти бериш ҳажмлари белгиланди.

СССР Савдо министрлиги, Центросоюз савдо тармоғи бўлган СССР Министрликларига ва идораларига, Иттифоқдош республикаларнинг Министрлар Советларига ўн иккинчи беш йилликда савдо ва умумий оқватланшини ривожлантириш ҳамда яхшилаш, уларнинг моддий базасини мустаҳкамлаш юзасидан программада кўзда тутилган товарлар ва хизмат соҳасидан планларининг савдо бажарилишига аҳолига хизмат қўрсатишнинг илгор форма ва методларини кенг жорий этишга қаратилган комплекс тадбирларнинг амалга оширилиши лозим. Савдо ташкилотларининг сановат билан алоқасини такомиллаштириш, харидаш талабини ўрганиш ва оқватдан прогноз қилиш, моллар сифати устидан ва уларни келиши олигани турда ўз вақтида етказиб берилиш устидан назоратни кучайтириш зарурлиги уларнинг эътибори қаратилди.

Енгил ва озиқ-овқат сановати машинасозлиги ва рўзгор асбоблари министрлиги, Қуриш, йўл ва коммунал хўжалик министрлиги, Министрликлар ҳамда бошқа машинасозлик министрликларига халқ истеъмоли моллари, умумий оқватланш ва хизмат соҳаси моллари ишлаб чиқариш ва реализация қилиш учун замонавий машиналар, агрегатлар ва технология линиялар ишлаб чиқаришнинг ривожлантиришнинг жадаллаштириш, технология жараёнларини механизациялаш ва автоматлаштириш учун машина ва агрегатлар системаларини яратиш ва қўллаб ишлаб чиқаришнинг ўзлаштириши таъминлаш топширилди. Маана шу тармоқларнинг технология ускуналари учун модернизациялаш узелларига ва эҳтиёж қисмларга бўлган эҳтиёжи қондирилди. Машина-ускуналарнинг техникавий даражаси, сифати ва ишлаб чиқарилиши оқватланди.

СССР Химия сановати министрлиги, Минерал ўғит ишлаб чиқариш министрлиги, Нефтни қайта ишлаш ва нефть химияси сановати министрлиги ишлаб чиқаришнинг кенгайтириш, ишлаб чиқарилаётган химиявий тола ва иплар, бўёқлар ҳамда

халқ истеъмоли моллари ишлаб чиқариш учун ишлаб чиқариладиган химиявий хом ашё ва материалларнинг бошқа турлари хилини кўпайтириш ва сифатини яхшилаш таълиф этилди.

СССР Хўнар-техника таълими давлат комитетига, СССР Олий ва ўрта махсус таълим министрлигига, СССР Меҳнат ва социал масалалар давлат комитетига бошқа манфаатдор СССР Министрликларига ва идораларига, Иттифоқдош республикаларнинг Министрлар Советларига, маҳаллий партия ва совет органлари билан биргаликда халқ истеъмоли моллари ишлаб чиқариш ва реализация қилиш ҳамда аҳолига хизмат қўрсатиш билан банд бўлган тармоқларнинг янги техника ва технология ўзлаштиришга, турли меҳнат функцияларини қўшиб олиб беришга лойиҳаларни амалга оширишга ҳамда ўқитиш таъминлаш ҳамда уларнинг корхонада муҳим ўрнини қўлинишга аришиш вазифаси топширилди. Халқ истеъмоли моллари ишлаб чиқариш ва реализация қилиш ҳамда аҳолига хизмат қўрсатиш билан банд бўлган тармоқларнинг ходимларига тегишли ишлаб чиқариш ва социал-маиший шарт-шароитлар яратиш тўғрисида кўпроқ гамхўрлик қилинсин. Уй-жой, мактабгача болалар тарбия муассасалари ва социал-маданий объектлар қурилиши учун зарур ресурслар акратиб берилсин.

КПСС Марказий Комитети билан СССР Министрлар Совети СССР Госпланига, СССР Фан ва техника давлат комитети зиммасига манфаатдор СССР Министрликларига ва идораларига билан биргаликда маданий-маиший ва ҳўжалик буюмларининг айрим турларини ишлаб чиқаришга етакчи ҳисобланган СССР министрликларига ва идораларига фаолиятини янада такомиллаштириш тадбирларини ишлаб чиқариш, ягона техника сифатини ўтказишда, янги буюмлар ишлаб чиқиш ва уларни ишлаб чиқаришнинг ўзлаштириши жадаллаштиришда ишлаб чиқаришнинг мувофиқлаштириш, аҳолининг айрим моллар туригагина эмас, балки товарларнинг истеъмоли комплексларига бўлган талабини янада тўлиқ қондиришда уларнинг роли ва масъулиятини кучайтириш вазифасини оқватланди. СССР Госплани, СССР Ми-

нистрликларига ва идораларига ҳамда Иттифоқдош республикаларнинг Министрлар Советларига енгил ва маҳаллий сановатда, аҳолига маиший хизмат қўрсатиш ва бошқа тармоқларда амалга ошириладиган иқтисодий эксперимент натижалари асосида 1986—1990 йилларда халқ истеъмоли моллари ишлаб чиқариш ва реализация қилиш ҳамда аҳолига хизмат қўрсатиш билан банд бўлган тармоқларда планлаштиришни ва иқтисодий рағбатлантиришни янада яхшилаш, амалга оширилиши керак.

СССР Фан ва техника давлат комитети, СССР Госплани, СССР Савдо министрлиги, Центросоюз, СССР Нархлар давлат комитети, СССР Марказий Статистика бошқармаси ва СССР Фанлар академиясига СССРнинг бошқа министрликларига ва идораларини ҳамда Иттифоқдош республикаларнинг Министрлар Советларини жалб этган ҳолда аҳолининг халқ истеъмоли моллари ва хизмат қўрсатишга бўлган эҳтиёжи ва талабини ўрганиш ва шакллантиришнинг умумий давлат системасини ишлаб чиқиш ва 1987 йилдан бошланган уш босқичга босқич амалга ошириш топширилди.

СССР Фан ва техника давлат комитетига, СССР Госпланига, СССР Фанлар академиясига СССРнинг тегишли министрликларига ва идораларига ҳамда Иттифоқдош республикаларнинг Министрлар Советларига билан биргаликда халқ истеъмоли моллари ишлаб чиқарувчи тармоқларда, савдо ва хизмат соҳасида ўн иккинчи беш йилликда илгор техника ва технологияни жорий этишни жадаллаштириш, янги товарлар ишлаб чиқаришни кўпайтириш ва аҳолига хизмат қўрсатиш формаларини такомиллаштиришга қаратилган маданий-техника комплекс программаларини ишлаб чиқиш, амалга оширишни таъминлаш таълиф этилди.

Халқ истеъмоли моллари, хом ашё, материаллар, комплекслаш узеллари ва деталлар, асбоб-ускуналар, шунингдек хизмат соҳаси бўйича молларни ишлаб чиқариш ва озоқ-овқат тармоқларида, молларнинг янги турларини яратиш ва уларни ишлаб чиқаришни йўлга қўйишда илмий-техника

ва ҳамкорлигини кенгайтириш ва янги самарадорлигини ошириш, янги технология жараёнларини, машина ва ускуналарнинг илгор системаларини ишлаб чиқиш ва жорий этишда социалистик мамлакатлар билан ҳамкорлигини янада ривожлантириш ва чуқурлаштириш кўзда тутилди.

Иттифоқдош республикаларнинг Компартиялари Марказий Комитетларига билан Министрлар Советларига Касаба союзлари республика Советларига, Иттифоқдош республикаларнинг ЛКСС Марказий Комитетларига билан биргаликда ва халқ депутатлари Советларини иштирокчи товарлар ва хизмат қўрсатиш программалари қўрсатиш ва топшириқлардан келиб чиқиб, 3 ойлик муддат ичида Иттифоқдош республикаларнинг тегишли программалари лойиҳаларини аниқлаб олиш топширилди.

Иттифоқдош республикаларнинг Компартиялари Марказий Комитетлари билан Министрлар Советлари, ўлка ва область партия комитетлари, СССР Министрликларига ва идораларига, автоном республикаларнинг Министрлар Советлари, халқ депутатлари ўлка ва область Советларининг иқтисодий комитетлари, касба союзи ва комсомол органларига аҳолини товарлар ва хизмат билан янада тўлиқ таъминлашга қаратилган товарлар ва хизмат программаларида кўзда тутилган вазифаларнинг бажарилиши юзасидан ташкилотчилик ишларини авж олдириб юбориш, бунда аҳолининг товарларга ва хизматларга бўлган эҳтиёжининг қондирилиши одамларнинг оқилноа эҳтиёжлари ва қизиқиларини шакллантириш соҳасида актив иш олиб боришни кўзда тутиш тавсия қилинди.

Республикалар, ўлкалар ва областларнинг партия ва совет органлари аҳолининг товарлар ва хизматларга бўлган эҳтиёжини, аввало жойларда мавжуд резервлардан энг кўп даражада фойдаланиш ҳисобига қондириш учун тўла жавабгардирлар.

Товарлар ва хизмат программаларини амалга ошириш жараёнида товарлар ишлаб чиқариш ва хизмат қўрсатиш ҳажминини ошириш, фан-техника тараққиёти ютуқларидан фойдаланиш, ишлаб чиқаришни янада интенсификация қилишда улар сифатини яхшилашнинг резервлари ва қў-

шимча имкониятларини идириб топиш лозим.

1986—2000 йилларда халқ истеъмоли моллари ишлаб чиқариш ва хизмат соҳасини ривожлантириш комплекс программасида белгилаётган топшириқларнинг муваффақиятли бажарилиши учун социалистик мусобақани ривожлантириш мақсадида сановат, савдо ва хизмат қўрсатиш бирлашмалари, корхоналари ва ташкилотлари коллективларини мукофотлаш учун КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, ВЦСПС ва ВЛКСМ Марказий Комитетининг ўн та кўчма Қизил байроғи, дипломлари ва пул мукофотлари таъсис этилди, шулардан бешта байроқ «Сановатда юқори сифатли халқ истеъмоли моллари ишлаб чиқаришнинг ривожлантиришдаги муваффақиятлари учун» ва бешта байроқ «Хизматни ривожлантиришдаги ва аҳолига хизмат қўрсатиш соҳасини яхшилашдаги муваффақиятлари учун» берилди.

Халқ истеъмоли молларини ишлаб чиқариш ва аҳолига пуллик хизмат қўрсатишнинг реализация қилиш, чанана товар обороти йиллик ланини бажаришда, шунингдек аҳолига хизмат қўрсатиш сифатини яхшилашда энг юқори қўрсаткичга эришган коллективлар кўчма Қизил байроқлар билан мукофотланди.

ВЦСПСга ҳамда Меҳнат ва сановат масалалар давлат комитетига ишлаб чиқаришнинг ривожлантиришнинг жадаллаштириш ва халқ истеъмоли моллари реализация қилиш ҳамда хизмат соҳасини ривожлантириш, аҳолига хизмат қўрсатиш сифатини яхшилаш учун социалистик мусобақа яқунлигини қиқариш шарти ва тартибин ишлаб чиқиш топширилди.

КПСС Марказий Комитети билан СССР Министрлар Совети партия, совет, касба союзи ва комсомол ташкилотлари, сановат корхоналарининг, савдо хизмат соҳасини, халқ ҳўжалигининг ўзаро билан турдош тармоқлари раҳбарлари, ишчилари ва мутахассислари, мамлакатимизнинг барча меҳнаткашлари товар ва хизмат соҳаси программасининг муваффақиятли амалга оширилиши учун барча зарур ишларни қилдилар, деб қатъий ишонч билдирадilar.

1986—2000 йилларда халқ истеъмоли моллари ишлаб чиқариш ва хизмат соҳасини ривожлантириш комплекс программаси марказий матбуотда эълон қилинди.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИДА

(Давоми. Боши 1-бетда).

Мажлисида шу йил август ойида Советлар депутатларининг сайловчилар оқидида берган ҳисоботлари яқунлар чикарилади. Ҳисоботлар меҳнаткашларнинг юксак активлиги, ишчилар вазиётида ўтди. Учрашуларда ҳўжалик ва социал-иқтисодий қурилишининг барча жиҳатларига, аҳолига хизмат қўрсатишнинг янада яхшилашга таъаллуқли қўлдан-қўл қимматли тақдирли мулоҳазалар ва тақлифлар айтилди. Советлар иқтисодий қўрсатишнинг, ҳўжалик органларининг диққат-эътибори сайловчиларнинг тақлифларини, уларнинг нақазларини амалга ошириш билан, сайловчиларнинг эҳтиёжларини янада тўлиқ қондириш билан боғлиқ амалий чораларни қўриш зарурлигига қаратилди. Депутатларнинг сайловчилар билан учрашулари практикаси янада такомиллаштиришга қаратилган тадбирлар ҳам белгиланди.

Президиум Озиқ-овқат программасини бажариш маҳсулот этиштиришни кўпайтириш ва аҳолини юқори сифатли маҳсулот билан янада тўлиқ таъминлаш юзасидан Ўзбекистон ССР Мева-сабзавот ҳўжалиги министрлигининг фаолиятини муҳофизат қилиш, министрлик ва унинг қармоғидидаги қўпгина корхоналар бу вазифаларни ҳади тўла удралаб олмаётганини қайт этилди. Сабзавот ва мева этиштириш беш йиллик топшириқлари қондирилган бажарилмоқда. Қайта

ишлаш корхоналари сабабот ва мева консерваларини, мурabbo, компот, жем ва бошқа харидориги маҳсулотларини ниҳоятда кам чиқармоқда. Вино заводлари алкоголизм иччилар ва шарбатлар ишлаб чиқаришга сусткашлик билан қайта соламоқда. Технология интизомининг бузилиши оқибатида қўлбел бундандар маҳсулот ишлаб чиқариламоқда.

Мева-сабзавот ҳўжалиги министрлигига, унинг коллегиига корхоналарга раҳбарлик қилишни кучайтириш, агросановат комплексининг барча тармоқларини илгор агротехника ва интенсив технология асосида комплекс балансли ривожлантириш таъминлаш, қайта ишлаш сановати ва аҳоли эҳтиёжларини тўлиқ қондириш мақсадида зарур турдаги савбот ва мева белгиланган муддатларда этиштиришни таъминлаш топширилди.

«Дала — мағазин» системасида давлат ўли билан тартиб ўрнатиш зарур, маҳсулотни ўрнатиш ва талон-тороқ қилиш, қайновчилик факторига қарши кескин кураш олиб бориш керак. Халқ депутатлари Советларига Мева-сабзавот ҳўжалиги министрлиги корхоналари иши билан чуқурроқ шугулланиш, аҳолини мева-сабзавот маҳсулотлари билан таъминлаш ҳақида гамхўрликни кучайтириш, маҳсулотни сақлаш ва қайта ишлашнинг моддий-техника базасини мустаҳкамлаш, маҳсулотнинг нобуд бўлишига

батамом барҳам бериш тақлиф этилди.

Меҳнат коллективлари тўғрисидаги Қонуннинг бажарилишини ташкил этиш юзасидан олиб борилаётган ишлар ҳақида Ангрн шаҳар Совети иқтисодий қўрсатишнинг доклади тингиланди. Президиум бу муҳим ишда етарлиқ изчиллик ва собитқадамлик қўрсатилаётганини қайт этиб ўтди. Қўпгина корхоналарда, муассасалар ва ташкилотларда Қонун ҳамон турмуш нормасига айланмаган, ҳўжалик органларининг раҳбарлари Қонун талабларини қўришга кам қатъий бажаряптилар, деб бўлмади. Лойиҳа комиссиялар, депутатлар гуруҳлари, иқтисодий қўрсатишнинг бажарилишини суст қондириб қилмоқдалар, меҳнат коллективларининг ҳуқуқлари тўла амалга оширилди, Қонун қондалари ҳаётига оғимшай таъбиқ этилиши негаизда ишлаб чиқариш ва социал вазифаларини ҳал этишда меҳнаткашларнинг активлиги ҳар томонлама оширилдиш учун қатъий қўрсатмалятилар қабул қилинган қарорда меҳнат коллективлари тўғрисидаги Қонунини амалга оширишда Ангрн шаҳар Совети, республикадаги барча халқ депутатлари маҳаллий Советларининг фаолиятини кучайтириш тадбирлари белгиланди.

Бошқа масалалар ҳам кўриб чиқилиб, улар юзасидан тегишли қарорлар қабул қилинди.

ЖАХОН ОЙНАСИ АМЕРИКАДАГИ УЧРАШУВЛАР

САН-ФРАНЦИСКО, ТАСС мухбири Юрий УСТИМЕНКО хабар қилади:

Азиз меҳмонларнинг ҳар хил: духовий оркестр музикаси, гулдастлар, нон-туз билан кутуб олинади. Қўшма Штатларнинг чекка шимоли-ғарбдаги Сиятл шаҳрида биродарлашган шаҳар — Ташкент делегацияси «Чамандулу» қўриғи билан кутуб олинди. Вашингтон штати маъмурий марказининг бултур Ташкент ва Самарқандга визит қилган ҳаваскорлик коллективи аъзолари бу қўриғини ўзбек тилида ижро этдилар. Дарвоқе, Сиятлда қадимий ўзбек кўйи номи билан аталган «Тановор» ансамбли ҳам бор.

«Шаҳарларимиз ўртасида 1971 йилдан бун қалин ва мустаҳкам алоқалар мавжуд, — деди ТАСС мухбири билан суҳбатда Сиятл мэри Чарльз Ройер. — Биз мунтазам равишда бир-бирларимизга делегациялар юбориб турамиз, учрашувлар ва мунозалар ўтказамиз. Мадалар ва бошқа соҳалардаги алоқаларимиз доимо кенгайиб бормоқда». Мэр ҳузурдаги қабул маросимида шаҳар аҳолиси билан кўриш ҳозир бўлганлиги бу суҳбатнинг исботидир. Уларнинг бошида

дўши бор эди, тўн ва атлас кўйлақлар кийиб олгандилар. Серкўб ўзбекистонда бориб келган америкаликлар бу кийимларни ниҳоятда авайлаб асрайдилар. Улар учун бу кийим-бошлар шунчаки экотика либоси эмас, балки меҳмондўст ўзбеклар диёрини ва ўз қалиб ҳамда ҳонадорларининг эшикларини кенг олиб кўйган Совет республикасининг ақоиб кишиларини эслатувчи яхши ёдгорликдир. Мэрининг айтишича, бу ерликлар ўзбекча либоси алоқиди тантанали маросимларда қийиладилар.

Делегация составида Ўзбекистон пайтахти жамоатчилигининг ҳамма табақаларидан вакиллар: ишчилар ва муаллимлар, архитекторлар ва инженерлар, шоир ва расом, артистлар ва ёшлар, қурувчилар ва олимлар, дин ва жамоат аробларни бор эди. Сиятлда қилинган визит чоғида касбдошларнинг учрашувлари, сановат корхоналари, медицина марказида, мактабларда ва Вашингтон университетидида мунозалар ҳамда суҳбатлар ўтказилди. Совет Ўзбекистони вакиллари жамоатчилигининг митинглари ҳамда йиғилишларида сўзга чиқдилар.

«Совет кишилари уруш нималигини яхши билдилар, шу сабабли бутун кучларини уруш ҳавфининг олдини олиш учун сарфламоқдалар», деди йилди улар, СССРнинг илчил тинчликсевар ташки сиемати, Совет Иттифонининг қуrollаниш поғисини тўхтайтиш, халқлар тинчилиги ва ҳавфсизлигини мустаҳкамлаш тўғрисидаги муҳим тинчлик ташаббуслари бунинг исботидир. Сиятлдаги Ташкент паркида қўйилди митинг бўлди, унинг қатнашчилари Ер юзиди ядровий қуrollаниш поғисига қарши, носомосда қуrollаниш поғисининг олдини олиш учун қурашни давом эттиришга азму қарор қилганликларини билдирдилар. Улар АҚШ ҳўжалик республикалар билан бошқил маъмуриятининг урушқоқлик қўлини қаттиқ қораллаш ҳамда қуroll-яроғлар устидан контроллик қилиш ва Ер юзиди тинчлигини мустаҳкамлаш йўлида таъбирлар чоралар қўриш жуда зарурлигини таъкидладилар.

Сиятл мэри Чарльз Ройер билан Совет делегациясининг бошлиғи, халқ депутатларининг бултур Ташкент шаҳар Совети иқтисодий қўрсатишнинг раиси Ш. П. Мирсаидов имзолаган «Тинчлик ва ядро урушининг

ТАСС ВА АПН МУХБИРЛАРИ ХАБАР ҚИЛАДИЛАР

олдини олиш учун» деган қўшма баёнотда бундай дейилади: «Қардош тутиган шаҳарлар — Ташкент ва Сиятл ўз аҳолиси номидан ядро қуrollи тобора кўпайиб бораётганлигидан чуқур ташвиш изҳор этиди. Янги урушнинг олдини олиш, оммавий қирғин қуrollаниш ҳамма турларини ишлаб чиқаришни ва қўллашни тўхтайтишга аришиш, бутун дунёда тинчликни қаттиқ туриб ҳимоя қилиш — барча халқларнинг энг муҳим вазифасидир. Виродарлашган шаҳарларимиз иқтисодларини ҳал этиш воситаси сифатида космик ва ядровий қуrollарни рад қилдилар ва ядро қуrollи мавжудлигининг ўзи инсониятни келмақата таҳдидли хавф солади, деб ҳисоблайдилар.

Хўжжатда ядровий фалокетнинг олдини олиш ва Ер юзиди тинчликни мустаҳкамлаш, қуrollаниш поғисини тўхтайтиш, ядро қуrollи запасларини қисқарттиришга аришиш, халқлар иқлимни соғломлаштиришни таъминлаш мақсадида биргаликда куч-гайратларни оширишга даъват этилади. Унда ноябрь ойида олий даражада ўтказилган Совет—Америка учрашуви СССР ва АҚШ халқларининг, бутун Ер қурасини халқларининг бахт-саодатига хизмат қилганлари тарада таъкидланди, деб уш билдирилди. «Биз ишонамиз, — деб таъкидланди баёнотда, —

инсониятнинг порлоқ келажиги бизнинг қўлимизда, шу босқдан ҳам халқлар ўртасидаги можаролар уруш-дахштарисиз ҳал этиладиган дунёни барпо этиш учун бутун кучимизни сарфлаймиз».

Совет делегациясининг визити, — деди Сиятл мэри Чарльз Ройер, — СССР билан АҚШ халқлари ўртасидаги ҳар томонлама алоқалар ва мунозаларнинг янада кенгайтириш ва мустаҳкамлаш ишга хизмат қилди. Ҳамингизда халқ ва ишонч яхшилашга ёрдам берди. Бу эса ҳозирги вақтда, олий даражадаги Совет — Америка учрашуви афрасида алоқиди аҳамият касб этади. Мамлакатларимизнинг халқлари бу учрашушдан қоникр ва иқоиб натижалар қумтоқдалар. Ўзбекистон пойтахти билан Вашингтонда дўстона алоқалар шайримизда юксак қадрланмоқда, деди сўзини давом эттириб шаҳар мэри. Бунда Сиятл — Ташкент жамаияти актив ишлаб турибди, унинг ишда жамоатчиликнинг жуда турли табақалари намоияндилар; муаллимлар ва студентлар, бизнесменлар ва ишчилар, врачлар ва уй бекалари қатнашмоқдалар.

Шу йиллар мобайнида биз ўзаро делегациялар ва энг муҳими — ахборот юбориб турибмиз, деб уқтирди Ч. Ройер. Оқининг айтганда, америкаликлар совет кишиларининг турмуши ҳақидаги ҳақиқий хабарларни деярли ўқиб олмайдилар, бундай алоқалар эса бизга бир-биримизни яхшироқ билб олишга ва тушунишга ёрдам беради, иккала мамлакатимиз халқлари ўртасидаги ишонччи мустаҳкамлади.

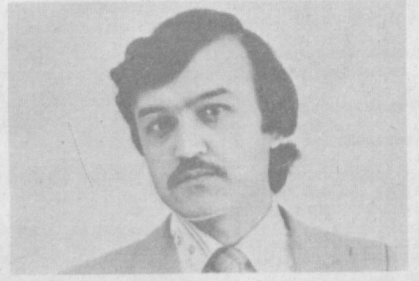
КАМПУЧИЯЛИК МЕҲМОНЛАР

Кампучия Халқ революцион партияси Марказий Комитети бўлим мудирининг ўринбосари Сок Сен бошчилигидаги партия Марказий Комитети халқаро бўлим делегацияси республика ҳаёти билан танишиб чиқди.

Меҳмонлар В. И. Ленин Марказ

Ажойиб кунларнинг бирида

Қиссаган парча

Истеъодли ёш ёзувчи Хайридин Султонов шеър ва шеърликлар ҳаётига оид янги қисса ёзиб тугатди. «Ажойиб кунларнинг бирида» деб номланган ушбу қиссада замонашларнинг, уларнинг ўй-кечинмалари, инсоний меҳр-муҳаббат тўйғули қаламга олинган.

Хайридин Султонов 1956 йилда Тошкент об-ластнинг Паркент районидан туғилган. Тошкент Давлат университетининг журналистика факультетини тугаллаган. «Кўш барча баробар», «Бир оқом эртаги» китобларининг муаллифи. СССР Ёзувчилар союзи аъзоси.

• Илм масканларида

ЁШ АВЛОД КАМОЛИ

Болалар — бизнинг келажакимиз, улар коммунизм қурувчи авлод бўлиб етишадилар. Жонажон Коммунистик партияимиз ва совет ҳукуматиимиз ёшларнинг фан асосларини пухта эгаллашлари, қобилият гоптиришлари, меҳнат қўшиқларини ҳосил қилишлари учун ҳамма шарт-шароитларни муқайй этганлар. Шахримиздаги 83-мактабда фан кабинетлари, лабораториялар, шинам сифф хоналари ўқувчиларнинг пухта билим олишлари учун хизмат қилмоқда. Ҳар бир дарс, ҳар бир машғулот мактабда кўргазма ва мазмулли ташкил

этиляпти. Ўқитувчилар ёш авлодга чуқур билим бериш, уларнинг таълим-тарбиясини юқори кўтариш борисида сиддиқидан меҳнат қилмоқда. Муанка таълим ўқитувчиси Э.мира Носирова болаларга куй ва қўшиқларни ўлғатишда моҳирлик билан дарс берапти. Унинг ўқувчилари она-Ватан, партия ва меҳнат ҳақидаги қўшиқларни осойиб куйлашади. Ўқоридиги суратда хор гуруҳпаси ўқитувчи Э. Носирова раҳбарлигида қўшиқ ижро этишмоқда.

Мактабда чорак асрдан бери ишлаб келатган коммунист ўқитувчи Робия Имомназарова чалдаги сурат/ўз ўқувчиларини она табииати оёвишта, уларнинг ҳар томонла чуқур билимини бўлишига иқтидор билан ҳаракат қилмоқда. Бу моҳир ўқитувчи ўқувчилар тайёрлаган турли предметлардан кўргазма тайёрлади.

Р. АЛБЕКОВ
фотолари.

Акс-садо

«ТҮЙ—УМР ГҮЛТОЖИ»

• МУНОЗАРНИ ГАЗЕТХОНЛАР ДАВОМ ЭТТИРИШАДИ

Тўйларимизда юз бераётган айрим қусурларни, ортиқча даҳмазаларни кўриб кўрмасликка олиш мумкин эмас. Шу маънода республикамизнинг таниқли жамоатчилик вакилларида бир неча кишининг «Тошкент оқшони» газетасида билдирган фикрлари таҳсинга сазовордир. Мен уларнинг фикрларига тўла қўйилган ҳолда, яна бир масала ҳусусида тўғрилик ўтмоқчиман.

базмининг чала туғилган ансамбллар санъати» билан ўтказилган «Чала туғилган ансамбл» дейишнинг боси нимада! Маълумки, Насиба Абдуллоева бошлиқ эстрада ансамбли ўз санъати билан кўпчиликини мафтун эттириб. Насиба ижросидаги дилбар қўшиқлар эндиликда фақат сема-кандликларга эмас, республикамизнинг кўпчилики қўшиқ шинавандаларига ҳам маъқул бўлаётди. Мазкур ансамблининг шухратини кўрган айрим санъатчилар ўзлари тинчликчиликка асосланган ансамбллариини тузи оладилар да, тўйма, тўй изғий бошлайдилар. Улар Насиба Абдуллоева айтадиган айрим қўшиқларни бузиб-ёриб, кунунги чикариб айтдилар, яна аллақанда «қўшиқлар» билан тўх ҳаммаин «курсанд» қилдилар. Музиканинг шовкин-сурони остида кўлоқлар қоматга келди, қўшиқ ҳам ана шу шовкин-сурон ичига тўшқини кетди, қўшиқнинг сўзларини тушуниш у ёқда турсин, эшитиб ҳам бўлмайди. Озгина кайф қилиб олган йигитчалардан беш-олтита, си, келинга яқин бўлган қизлардан уч-тўртта ўртага чиқиб рақсга тушадилар. Базан «раққос»ларнинг ҳаракатли нарсини кузатиб: «Эхтилол, тош даврида ашаган ак-додларнинг худди шу тарзда ўйнаганлариди, деб ўйлайсиз. Ҳав-но-дан йирок, эротик ҳаракатларни эста туширадиган бундай раққосларини базиллар кулиб, базиллар кафе бўлиб томоша қилдилар.

энг бахтли онларда, яхши лаҳзаларда эшитилган куйлар, қўшиқлар умр бўйи ёдда қолади. Қани айтингчи, мана шу нақа «чала туғилган ансамблларнинг ашула-куйларидан нималар эсда қолар экан?! Халқимизнинг санъатидан му-лоқо ироқ бўлган репертуаридаги қўшиқларнинг сўзи бирон, мутасадди ташкилотнинг тасдиғидан ўлмаган меза-матрасиз, мазмун-мундарижа с и з қўшиқларини эшитишга бизни нима мажбур эйтипти! Ахир кели билан куйда бахтиёр онларда минг йилларнинг тасдиғидан ўтиб келётган қўшиқларимиздан бир жуфтнинг насининг тингласалар, ўзларининг бундан кейинги ҳаётлари ҳақида бир дақиқа бўлса ҳам ўйга толсалар дуруст бўлмасиди.

ДИЛ СЎЗЛАРИ

Янгибод маҳалласида истиқомат қилувчи Қодирхон ака Якубов яқинда қизини узатди. Тўй ва никоҳ бир кунда, ихчам ва мазмулли бўлди. Энефат эртароқ бошланиб, кечанан 12 да тўйга яқин ясади. Одамлар бу тўйда янгилик яхши қўшиқлардан, ширин тилақлардан хурсанд бўлишди. Энг асосини, бу тўйда ичкиликчилик, шовкин-сурон, дабдабаболизм каби ҳукуқ одатлар қузатилмади. Демак, тўйларимизнинг ихчам, чиройли ва исрофгарчиликсиз, ичкиликсиз ўтказилиши мумкин экан. Бундан ҳамма мамнун бўлиб, шундай чиройли тўй ўтказишни ҳавас қилмоқда.

У. ЗОКИРЖОНОВ,
Ҳамза район 2-проезд Мураббийда истиқомат қилувчи.

Тўйларимиз ўзининг фазйи-таровати, ихчам ва исрофгарчиликсиз ўтиши билан акралиб туриши керак. «Тўй — умр гултожи» мақоласида айтилгандек, ҳар хил қаҳриқ, базм, нарлар, маслаҳат ошлари каби «тўйча»лар исрофгарчиликка олиб келади. Базм хонадонларда бешик тўйлар жуда катта харажатлар, ортиқча соғва-саломлар, йнғини билан ўтказилаётган ҳам оллага моддий зарар етказида. Буларнинг ҳаммасини ихчамлаштириш керак.

М. МИРАЗИЗОВА,
кўп болали она.

«Меъёр — ҳаёт фазйи» мақоласида бир ота-она набирасига «Жигули» машина ҳади қилгани айтилибди. Ҳа, гуруҳ ичиде-куржак, деганларидек, орамида қинғир йўл билан пул топиб, «одамлар, мени кўриб қўйинг, қанчалар хотамтойман», деб керилдиган калондимоғ шахслар ҳам учраб туради. Аксинча, бундай одамларга жамоатчилик нафрат билан қарайди, обрўсига пугур етади.

З. ШОКИРОВ,
пенсионер.

Тўйни ичкиликсиз ўтказиш жуда қўнғилли бўлар экан. Яқинда маҳалламизда Қомилжон Соатов укаси Тоҳиржоннинг никоҳ тўйини ичкиликсиз, ихчам ва чиройли ташкил этди. Ширин тилақлар, ўйин-қўлғи, рақс, аския ва шўх куйлар ҳаммаини хушуд этди. Маҳалла тўй комиссияси аъзолари бош-қош бўлган шу қудийна ҳаммада яхши таассурот қолдирди.

Р. СОБИРОВ,
Октябрь район Генерал Узофов кўча, 18-уйда истиқомат қилувчи пенсионер, меҳнат ветерани.

Юнусободнинг 5-кварталидаги «СССР 50 йилгиз» маҳалласида никоҳ тўйи бўлди. Тўй кеч соат 12 гача давом этди. Лекин яшанба кунин 61-уйда бўлган тўй 2—3 гача давом этиб, микрофондан эшиттирилган сўзлар, беъмаани ашуалардан эртаси кунин ишга бо-радиган одамларнинг оропини бузди. Ахир, атроф-теваракдагилар уйларда қанчалаб гўдаклар, қариялар, беморлар бор, эрталаб вақтлин ишга отланадиганлар бор, уларни тўй аюҳан-сини билан кечаси алламаҳалгача безовта қилиш инсофданди?! Ана шундай тўйларини бошлаш ва яқунлаш соатларини ҳам қатъий бел-гиллаш керак.

Ш. ХУДОЙБЕРДИЕВА,
ўқитувчи.

Қомиладор аёллар, ш болалар) қадимдан дил-бала (гил минерали ист-тезмол қилиши ҳаммага маълум, Ҳатто ҳавонлар ҳам айрим минераллар (силлийн ва бошқалар) истеъмол қилади-лар. Қадимий Италияда, Неополь, рофларидан келтирилган нефис мей-гел (оқа) ва омултсин) тенг шеик (гилтин) билан уғдойнинг аралаш-мадан тайёрланган, «налик» номи билан юри-тилг «тош» жуда кенг тар-алган.

Академик А. Е. Ферс-дан ўз даврида Герма-нияда сохта уяни қўллаш ҳақдан ошганлигидан қазиб минералнинг бериб олишни таққиланларини ёзиб қолдирган. Шун-дай қилиб, оқдий, бир қарашда зерикарли ва ўзгармас кўринган тош-лар, тоолар номи билан аталшидан ташқари, бевосити озиқ-овқат махсулоти сифатида ҳам маълум аҳамият касб этар экан.

Н. ЭШНАЗАРОВ,
доцент.

«Қаҳрабонга ёки холодсига ўхшайди. Бу тоғ жинси олишларнинг фикрича шиссимом оқ лаванин (вулкон махсули) нураш ҳосилсини бир жойдан иккинчи жойга кўчириб ётқизилганлигидан хо-сил бўлган. Гилларни ис-тезмол қилиш (овқат си-фатида) фақат шимолда яшовчи айрим халқлар,нинг урф-одати бўлмай, бу нарса иссиқ иклими жойларда ҳам учраб ту-ради. Масалан, Урта Осиёда Хоразмининг эста бўладиган гили ҳамма га маълум. Африка ва Австралиянинг ҳамма Районларида, Океания оролларида я боғчи халқлар ўта хуррам меҳмонларга десурхон-тананаларида десурхон-га оқ, кўк, зангун, таомларни тилгадир. Бу таомлар дувчи хос-ва тегиқларни хисоблана-ди.

Озиқ-овқат учун гиллар жуда кенг қўллани-лади. Узоқ Шарқ ўлка-сининг шимолий қисми-да оқ гиллар қони уч-райди. Шу жойларда яшовчи халқлар бу лойи-ни нар қаймоғига деб атайдилар, уни алоҳида ёки буғу сутга қўшиб эўр иштаба билан тано-ва қилдилар.

«Ер қаймоғи» алоҳида ҳолида қордек оқ бў-либ, суяқ ҳолатида эса қарабога ёки холодсига ўхшайди. Бу тоғ жинси олишларнинг фикрича шиссимом оқ лаванин (вулкон махсули) нураш ҳосилсини бир жойдан иккинчи жойга кўчириб ётқизилганлигидан хо-сил бўлган. Гилларни ис-тезмол қилиш (овқат си-фатида) фақат шимолда яшовчи айрим халқлар,нинг урф-одати бўлмай, бу нарса иссиқ иклими жойларда ҳам учраб ту-ради. Масалан, Урта Осиёда Хоразмининг эста бўладиган гили ҳамма га маълум. Африка ва Австралиянинг ҳамма Районларида, Океания оролларида я боғчи халқлар ўта хуррам меҳмонларга десурхон-тананаларида десурхон-га оқ, кўк, зангун, таомларни тилгадир. Бу таомлар дувчи хос-ва тегиқларни хисоблана-ди.

Урта сиб халқлари

• Тўйларимиз ҳақида ўйларимиз

ҚЎШИҚ ДИЛРАБО БЎЛСИН

Хер қандай қўшиқ, энг аввало, росмана оҳангда басталаниши керак. Юқоридеги сатрлар эса, шеър эмас, қандайдир тарбия кўрмаган фарзанднинг алмойи-алкойи гапидан бошқа нурса эмас. Бу тумтароқ сўзга «басталанган куйчи!». Хай-хай, асло сўраминг, ўн марта, йигирма марта қайта тингласангиз ҳам бирон бўлага эсингизда қолмайди. Қўшиқ айтаётган йигитнинг ово-зи ширалроқдир-да, деб ўйларсиз. Э, қаёқда, умуман, нафосатдан йироқ, тарбия кўрмаган овоз! Ашула санъати га салгина илхос бор одам бу овоз эгасининг омади кўриб қолганигидан аф-сусланади... Бу йигитга тўй эгалари ҳам, маҳал-ла-кўйдан келиб ош ёб ўтирганлар ҳам — ҳеч қим тибхба бермади. Демак у ўша тўйда «ўз санъатининг» ўтказиб, ишини битказиб кетди. Бунисиз ҳам майли я, тўйга келган кўпчилик ош-шўшларнинг дидини бу-зиб кетди! Ваҳоланки, эрталабки ош устида бемаъни ашула айтувчи ҳофизлар топилмаган пайтда мезингафон лентасига ёзилган классик ашулар ва халқ кўшиқ-лари билан тўйга кел-ганларини хушнуд этиш мумкин.

Айрим никоҳ тўйла-рида кўзга ташланаётган яна бир галати манзара сўнги пайтларда кўпчи-лигининг жингага тегиб юрибди. Бу манзара тўй

лан кўпчиликини мафтун эттириб. Насиба ижросидаги дилбар қўшиқлар эндиликда фақат сема-кандликларга эмас, рес-публикамизнинг кўпчилики қўшиқ шинавандаларига ҳам маъқул бўлаётди. Мазкур ансамблининг шухратини кўрган айрим санъатчилар ўзлари тинчликчиликка асосланган ансамбллариини тузи оладилар да, тўйма, тўй изғий бошлайдилар. Улар Насиба Абдуллоева айтадиган айрим қўшиқларни бузиб-ёриб, кунунги чикариб айтдилар, яна аллақанда «қўшиқлар» билан тўх ҳаммаин «курсанд» қилдилар. Музиканинг шовкин-сурони остида кўлоқлар қоматга келди, қўшиқ ҳам ана шу шовкин-сурон ичига тўшқини кетди, қўшиқнинг сўзларини тушуниш у ёқда турсин, эшитиб ҳам бўлмайди. Озгина кайф қилиб олган йигитчалардан беш-олтита, си, келинга яқин бўлган қизлардан уч-тўртта ўртага чиқиб рақсга тушадилар. Базан «раққос»ларнинг ҳаракатли нарсини кузатиб: «Эхтилол, тош даврида ашаган ак-додларнинг худди шу тарзда ўйнаганлариди, деб ўйлайсиз. Ҳав-но-дан йирок, эротик ҳаракатларни эста туширадиган бундай раққосларини базиллар кулиб, базиллар кафе бўлиб томоша қилдилар.

Хўш, ҳаёт гултожи деб айтатганимиз — тўйлар шу тарзда ўти-ш керакми! Одатда,

Отажон!.. Эй, отажон!.. Тиркилигингизда қадригингизга етмайдим, Энди сизни эслаб йнглайман қўн-қўн. Насиҳатларингизга ҳамон ёдида, Энди қайдан излай

Отажон!.. Эй, отажон!.. Тиркилигингизда қадригингизга етмайдим, Энди сизни эслаб йнглайман қўн-қўн. Насиҳатларингизга ҳамон ёдида, Энди қайдан излай

Отажон!.. Эй, отажон!.. Тиркилигингизда қадригингизга етмайдим, Энди сизни эслаб йнглайман қўн-қўн. Насиҳатларингизга ҳамон ёдида, Энди қайдан излай

• Она—Ер бойликлари

тарқалган бўлса, бу сувни «ой сути» ёки «тоғ сутини» ном билан юри-тилади. Йилларда оҳақ-тош йорилдиларининг узум бошига ўшаганлар уйрвас, уларни тош узуму дейилади. Шундай жойларда худди юқори-даги усулда пайдо бўли-ган «тош нўхот» ёки «тош уруғларни» ҳам уч-ратиш мумкин. Ҳоҳида улар билан бирга, гилс-нини аюҳийб, чиройли тош гулларини ҳам уч-раб туради.

Айрим темир конла-рида (темир оксиди) ге-матитнинг кристалл шаклидаги майда йири-дилар учрайди. Мана шу йириқининг сув билан тўйинган аталега ўх-шаш ҳосилсини темир қаймоғи деб юрийтила-ди. Темир сувли окси-дининг никель рудаси билан аралашмасини шоклолди маъдани деб аталади. Шундай маъ-дан Уралда Ревди ва

«ТАОМ» ТОШЛАР

Уфалея атрофларида, чет элда эса Янги Келе-дония оролида ва бош-қа жойларда топилган. Тошлар дунёсининг ўз «ёғларни» ҳам йўқ чиққан. Биринчи қарашда бир-биридан узоқ тўйилган бу сўзларнинг ўзери боғлиқлигини қимматни инфодалашидеяр, чунки қадимги римликлар ҳам ўзлари ишга ёллаган одам билан (туз бериб) туз завағи ҳисоб-китоб қилганлар.

Озиқ-овқат учун гиллар жуда кенг қўллани-лади. Узоқ Шарқ ўлка-сининг шимолий қисми-да оқ гиллар қони уч-райди. Шу жойларда яшовчи халқлар бу лойи-ни нар қаймоғига деб атайдилар, уни алоҳида ёки буғу сутга қўшиб эўр иштаба билан тано-ва қилдилар.

«Ер қаймоғи» алоҳида ҳолида қордек оқ бў-либ, суяқ ҳолатида эса қарабога ёки холодсига ўхшайди. Бу тоғ жинси олишларнинг фикрича шиссимом оқ лаванин (вулкон махсули) нураш ҳосилсини бир жойдан иккинчи жойга кўчириб ётқизилганлигидан хо-сил бўлган. Гилларни ис-тезмол қилиш (овқат си-фатида) фақат шимолда яшовчи айрим халқлар,нинг урф-одати бўлмай, бу нарса иссиқ иклими жойларда ҳам учраб ту-ради. Масалан, Урта Осиёда Хоразмининг эста бўладиган гили ҳамма га маълум. Африка ва Австралиянинг ҳамма Районларида, Океания оролларида я боғчи халқлар ўта хуррам меҳмонларга десурхон-тананаларида десурхон-га оқ, кўк, зангун, таомларни тилгадир. Бу таомлар дувчи хос-ва тегиқларни хисоблана-ди.

Урта сиб халқлари

• Она—Ер бойликлари

тарқалган бўлса, бу сувни «ой сути» ёки «тоғ сутини» ном билан юри-тилади. Йилларда оҳақ-тош йорилдиларининг узум бошига ўшаганлар уйрвас, уларни тош узуму дейилади. Шундай жойларда худди юқори-даги усулда пайдо бўли-ган «тош нўхот» ёки «тош уруғларни» ҳам уч-ратиш мумкин. Ҳоҳида улар билан бирга, гилс-нини аюҳийб, чиройли тош гулларини ҳам уч-раб туради.

Айрим темир конла-рида (темир оксиди) ге-матитнинг кристалл шаклидаги майда йири-дилар учрайди. Мана шу йириқининг сув билан тўйинган аталега ўх-шаш ҳосилсини темир қаймоғи деб юрийтила-ди. Темир сувли окси-дининг никель рудаси билан аралашмасини шоклолди маъдани деб аталади. Шундай маъ-дан Уралда Ревди ва

(Давоми бор)

Редактор Ш.О.УБАЙДУЛЛАЕВ.

3 Тошкент
БЕТ.ОҚШОМУ

1 ОКТЯБРЬ, 1985 Я.

